

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2645/2537

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 158, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4, ป.อ. มาตรา 78

ย่อ / หลักกฎหมาย

ข้อความที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 วรรคแรก ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ที่ว่า ผู้ใดออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย เป็นองค์ประกอบความผิด เมื่อโจทก์บรรยายฟ้องมีสาระสำคัญเพียงว่าจำเลยได้บังอาจกระทำความผิดโดยออกเช็คสั่งจ่ายเพื่อชำระหนี้แก่โจทก์ โจทก์จึงเป็นผู้ทรงเช็คโดยสุจริตและชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่มีคำบรรยายฟ้องตอนใดเลยที่มีข้อความพอที่จะให้ฟังได้ว่าการที่จำเลยออกเช็คนั้นก็เพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายดังที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ถือได้ว่าโจทก์มิได้บรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158(5) เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2535 เวลากลางวันจำเลยได้ออกเช็คลงวันที่ 24 มีนาคม 2535 จำนวนเงิน 197,775 บาทให้แก่โจทก์เพื่อชำระหนี้ ต่อมาเมื่อเช็คถึงกำหนดโจทก์นำไปเข้าบัญชีของโจทก์เพื่อให้เรียกเก็บเงินแต่เรียกเก็บไม่ได้เนื่องจากธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน เหตุเกิดที่แขวงสี่พระยาเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้องจำเลยให้การรับสารภาพศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 จำคุก 6 เดือน จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงให้จำคุกจำเลย 3 เดือนจำเลยอุทธรณ์ขอให้รื้อการลงโทษศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "มีปัญหาตามฎีกาของโจทก์ว่า คำฟ้องของโจทก์ขาดองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158(5) หรือไม่ เห็นว่าความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเกิดขึ้นจากการที่ผู้ออกเช็คออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย โดยมีลักษณะหรือมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งใน 5 กรณี ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ตั้งแต่อนุมาตรา (1) ถึง (5) ข้อความที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 วรรคแรก ที่ว่า ผู้ใดออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายจึงเป็นองค์ประกอบความผิดอยู่ด้วย ดังนั้นเมื่อโจทก์บรรยายฟ้องมีสาระสำคัญเพียงว่า จำเลยได้บังอาจกระทำความผิดโดยออกเช็คสั่งจ่ายเพื่อชำระหนี้แก่โจทก์ เมื่อเช็คถึงกำหนดโจทก์นำไปเข้าบัญชีแต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโดยให้เหตุผลว่าโปรตติดต่อผู้สั่งจ่ายและมีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ตั้งแต่อนุมาตรา (1) ถึง (5) ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่มีคำบรรยายฟ้องตอนใดเลยที่มีข้อความพอที่จะให้ฟังได้ว่าการที่จำเลยออกเช็คนั้นก็เพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายดังที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ถือได้ว่าโจทก์มีได้บรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158(5) เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ ที่ศาลอุทธรณ์ พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน คุณบัญญัติฎีกาตัดสิน เกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2645/2537 บริษัท ทอง ประภา คำ เหล็ก จำกัด โจทก์นาย สุเมธ เร่งวัฒนะชัยจำเลย ป.วิ.อ. ม. 158 พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2497 ม. 4 ข้อความที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 วรรคแรก ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ที่ว่า ผู้ใดออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย เป็นองค์ประกอบความผิด เมื่อโจทก์บรรยายฟ้องมีสาระสำคัญเพียงว่าจำเลยได้บังอาจ กระทำความผิด โดยออกเช็คสั่งจ่ายเพื่อชำระหนี้แก่โจทก์ โจทก์จึงเป็นผู้ทรงเช็คโดยสุจริตและ ชอบด้วยกฎหมายโดยไม่มีคำบรรยายฟ้องตอนใดเลยที่มีข้อความพอที่จะให้ฟังได้ว่าการที่จำเลย ออกเช็คนั้นก็เพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายดังที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 4 ของ พระราชบัญญัติดังกล่าว ถือได้ว่าโจทก์มีได้บรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้ กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158(5) เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2535 เวลากลางวันจำเลยได้ออกเช็คลงวันที่ 24 มีนาคม 2535 จำนวนเงิน 197,775 บาทให้แก่โจทก์เพื่อชำระหนี้ ต่อมาเมื่อเช็คถึงกำหนดโจทก์นำไปเข้าบัญชี ของโจทก์เพื่อให้เรียกเก็บเงินแต่เรียกเก็บไม่ได้เนื่องจากธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน เหตุ เกิดที่แขวงสี่พระยาเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด อันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ ประทับฟ้องจำเลยให้การรับสารภาพศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 จำคุก 6 เดือน จำเลย ให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงให้จำคุกจำเลย 3 เดือนจำเลยอุทธรณ์ขอให้ร่อนการลงโทษ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "มีปัญหาตามฎีกาของ โจทก์ว่า คำฟ้องของโจทก์ขาดองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิด จากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา 158(5) หรือไม่ เห็นว่าความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเกิดขึ้นจากการที่ผู้ ออกเช็คออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย โดยมีลักษณะหรือมีการกระทำ อย่างใดอย่างหนึ่งใน 5 กรณี ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ตั้งแต่อนุมาตรา (1) ถึง (5) ข้อความที่ บัญญัติไว้ในมาตรา 4 วรรคแรก ที่ว่า ผู้ใดออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ ตามกฎหมายจึงเป็นองค์ประกอบความผิดอยู่ด้วย ดังนั้นเมื่อโจทก์บรรยายฟ้องมีสาระสำคัญเพียง ว่า จำเลยได้บังอาจกระทำความผิดโดยออกเช็คสั่งจ่ายเพื่อชำระหนี้แก่โจทก์ เมื่อเช็คถึงกำหนด โจทก์นำเข้าบัญชีแต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโดยให้เหตุผลว่าโปรดติดต่อผู้สั่งจ่ายและมีข้อความ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ตั้งแต่อนุมาตรา (1) ถึง (5) ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่มี คำบรรยายฟ้องตอนใดเลยที่มีข้อความพอที่จะให้ฟังได้ว่าการที่จำเลยออกเช็คนั้นก็เพื่อชำระหนี้ที่ มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายดังที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ถือได้ว่าโจทก์มีได้บรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158(5) เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ ที่ศาลอุทธรณ์ พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน(สมชาย รังสิกรพุม-

สังเวียน รัตนมุง-ชลอ บุญเนตร)แหล่งที่มาสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการแผนกหมายเลขคดีศาลฎีกาหมายเลขคดีศาลชั้นต้นหมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้นหมายเหตุ ในคดีอาญาโจทก์ต้องบรรยายฟ้องให้ชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158(5) การบรรยายฟ้องที่ขัดต่อบทบัญญัติดังกล่าวกรณีหนึ่งคือฟ้องที่ขาดการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำการผิดอันเป็นฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิด (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 392/2506, 288/2515) ซึ่งเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 74/2503 ประชุมใหญ่) จึงเป็นหน้าที่ของศาลทุกชั้นจะต้องวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 553/2489) แม้ว่าจะไม่ได้ยกขึ้นในศาลชั้นต้น ศาลสูงก็ยกขึ้นวินิจฉัยได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4378/2528) และจะฟ้องใหม่ไม่ได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 732/2491, 1864-1865/2500) อย่างไรก็ตาม การบรรยายฟ้องข้างต้นหาจำเป็นต้องใช้ถ้อยคำในกฎหมาย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่

110/2505, 894/2515, 706/2516, 1571/2518) แต่ต้องบรรยายให้ชัดเจนพอที่จะทำให้จำเลยเข้าใจว่าจำเลยกระทำอะไรอย่างไร และเป็นผิดกฎหมายอย่างไรเพื่อให้เป็นไปตามหลักฟังความทุกฝ่าย (ดู, คณิต ณ นคร, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้วเพิ่มเติม, สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2536, น.15) ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 บัญญัติว่า "ผู้ใดออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย" ซึ่งแตกต่างไปจากพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 ปัญหาจึงมีว่าโจทก์ต้องบรรยายฟ้องโดยใช้ถ้อยคำดังกล่าวหรือไม่ เมื่อพิจารณาจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ผู้เขียนเห็นว่าโจทก์ไม่จำเป็นต้องใช้ถ้อยคำดังกล่าวเพียงแต่บรรยายให้มีข้อเท็จจริงพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจว่า มูลหนี้ตามเช็คมีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย ปัญหาตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่หมายเหตุคือโจทก์บรรยายฟ้องเพียงว่าจำเลยลงลายมือชื่อส่งจ่ายเงินตามเช็คให้แก่โจทก์เพื่อชำระหนี้ และไม่มีข้อความตอนใดในคำฟ้องที่จะแสดงให้เห็นว่า มูลหนี้ตามเช็คมีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย เพราะอาจเป็นกรณีที่มูลหนี้ตามเช็คไม่มีอยู่จริง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1518/2535

ประชุมใหญ่, 1521/2535, 1525/2535, 2254/2535, 2349/2535, 2644/2535, 2834/2535, 58/2536, หรืออาจเป็นกรณีที่มูลหนี้ตามเช็คไม่อาจบังคับได้ตามกฎหมาย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1716/2536, 1717/2535, 3484/2535, 385/2536) อย่างไรก็ตาม โจทก์ฎีกาว่าคำบรรยายฟ้องที่ว่าโจทก์จึงเป็นผู้ทรงเช็คโดยสุจริตและชอบด้วยกฎหมายเป็นการเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นถึงมูลหนี้ตามเช็ค ผู้เขียนเห็นว่าข้อความดังกล่าวเป็นแต่เพียงแสดงฐานะของผู้ทรงเช็คตามกฎหมายลักษณะตัวเงิน จึงเป็นคนละกรณีกับมูลหนี้ในเช็คตามฟ้อง สุรสิทธิ์แสงวิโรจน์พัฒนคำพิพากษา: โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2535 เวลากลางวันจำเลยได้ออกเช็คลงวันที่ 24 มีนาคม 2535 จำนวนเงิน 197,775 บาทให้แก่โจทก์เพื่อชำระหนี้ ต่อมาเมื่อเช็คถึงกำหนดโจทก์นำไปเข้าบัญชีของโจทก์เพื่อให้เรียกเก็บเงินแต่เรียกเก็บไม่ได้เนื่องจากธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน เหตุเกิดที่แขวงสี่พระยาเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้องจำเลยให้การรับสารภาพศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 จำคุก 6 เดือน จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงให้จำคุกจำเลย 3 เดือนจำเลยอุทธรณ์ขอให้รื้อการลงโทษ

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "มีปัญหาตามฎีกาของโจทก์ว่า คำฟ้องของโจทก์ขาดองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158(5) หรือไม่ เห็นว่าความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวต้องเกิดขึ้นจากการที่ผู้ออกเช็คออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย โดยมีลักษณะหรือมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งใน 5 กรณี ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ตั้งแต่อนุมาตรา (1) ถึง (5) ข้อความที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 วรรคแรก ที่ว่า ผู้ใดออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายจึงเป็นองค์ประกอบความผิดอยู่ด้วย ดังนั้นเมื่อโจทก์บรรยายฟ้องมีสาระสำคัญเพียงว่า จำเลยได้บังอาจกระทำความผิดโดยออกเช็คสั่งจ่ายเพื่อชำระหนี้แก่โจทก์ เมื่อเช็คถึงกำหนดโจทก์นำเข้าบัญชีแต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโดยให้เหตุผลว่าโปรตติดต่อผู้สั่งจ่ายและมีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ตั้งแต่อนุมาตรา (1) ถึง (5) ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่มีคำบรรยายฟ้องตอนใดเลยที่มีข้อความพอที่จะทำให้ฟังได้ว่าการที่จำเลยออกเช็คนั้นก็เพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายดังที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ถือได้ว่าโจทก์มิได้บรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158(5) เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน ดูฉบับย่อฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2645/2537บริษัท ทอง ประภา คำ เหล็ก จำกัด โจทก์นาย สุเมธ เร่งวัฒนะชัยจำเลย ป.วิ.อ. ม. 158 พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2497 ม. 4 ข้อความที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 วรรคแรก ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ที่ว่า ผู้ใดออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายเป็นองค์ประกอบความผิด เมื่อโจทก์บรรยายฟ้องมีสาระสำคัญเพียงว่าจำเลยได้บังอาจกระทำความผิด โดยออกเช็คสั่งจ่ายเพื่อชำระหนี้แก่โจทก์ โจทก์จึงเป็นผู้ทรงเช็คโดยสุจริตและชอบด้วยกฎหมายโดยไม่มีคำบรรยายฟ้องตอนใดเลยที่มีข้อความพอที่จะทำให้ฟังได้ว่าการที่จำเลยออกเช็คนั้นก็เพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายดังที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ถือได้ว่าโจทก์มิได้บรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158(5) เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2535 เวลากลางวันจำเลยได้ออกเช็คลงวันที่ 24 มีนาคม 2535 จำนวนเงิน 197,775 บาทให้แก่โจทก์เพื่อชำระหนี้ ต่อมาเมื่อเช็คถึงกำหนดโจทก์นำไปเข้าบัญชีของโจทก์เพื่อให้เรียกเก็บเงินแต่เรียกเก็บไม่ได้เนื่องจากธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน เหตุเกิดที่แขวงสี่พระยาเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้องจำเลยให้การรับสารภาพศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4จำคุก 6 เดือน จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78คงให้จำคุกจำเลย 3 เดือนจำเลยอุทธรณ์ขอให้รื้อการลงโทษศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "มีปัญหาตามฎีกาของโจทก์ว่า คำฟ้องของโจทก์ขาดองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ

อาญา มาตรา 158(5) หรือไม่ เห็นว่าความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวต้องเกิดขึ้นจากการที่ผู้
ออกเช็คออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย โดยมีลักษณะหรือมีการกระทำ
อย่างใดอย่างหนึ่งใน 5 กรณี ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ตั้งแต่อนุมาตรา (1) ถึง (5) ข้อความที่
บัญญัติไว้ในมาตรา 4 วรรคแรก ที่ว่า ผู้ใดออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้
ตามกฎหมายจึงเป็นองค์ประกอบความผิดอยู่ด้วย ดังนั้นเมื่อโจทก์บรรยายฟ้องมีสาระสำคัญเพียง
ว่า จำเลยได้บังอาจกระทำความผิดโดยออกเช็คสั่งจ่ายเพื่อชำระหนี้แก่โจทก์ เมื่อเช็คถึงกำหนด
โจทก์นำเข้าบัญชีแต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโดยให้เหตุผลว่าโปรดติดต่อผู้สั่งจ่ายและมีข้อความ
ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ตั้งแต่อนุมาตรา (1) ถึง (5) ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่มี
คำบรรยายฟ้องตอนใดเลยที่มีข้อความพอที่จะให้ฟังได้ว่าการที่จำเลยออกเช็คนั้นก็เพื่อชำระหนี้ที่
มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายดังที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัตินี้
ถือได้ว่าโจทก์มิได้บรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158(5) เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ ที่ศาลอุทธรณ์
พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

สมชาย รังสิกรรพุม · สังเวียน รัตนมุง · ชลอ บุญยเนตร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th ·
<https://thaideka.online/deka/2645/2537>